

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2020. szeptember 24.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

GYÁSZBAN IS AZ ÚRRA NÉZNI

Köszöntés igéje: Ézsaiás 54,10

Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad.

Énekek: 125,1-2; 23

Alapige: 2Sámuel 1,17-27

És keservesen síra Dávid ilyen sírással, Saulon és Jonathánon, az ő fián, és monda (újdal ez, hogy megtanulják Júda fiai, mely be van írva a Jásár könyvébe): Izráel! a te ékességed elesett halmaidon: miként hullottak el a hősök! Meg ne mondjátok Gáthban, ne hirdessétek Askelon utcáin, hogy ne örvendjenek a Filiszteusok leányai, és ne ujjongjanak a körülmetéletlenek leányai. Gilboa hegyei, se harmat, se eső ti reátok ne szálljon, és mezőtök ne teremjen semmi áldozatra valót; mert ott hányatott el az erős vitézek paizsa, Saulnak paizsa, mintha meg nem kenettetett volna olajjal. A megöletteknek vérétől és a hősöknek kövérétől Jonathán kézive hátra nem tért, és a Saul fegyvere hiába nem járt. Sault és Jonathánt, akik egymást szerették és kedvelték míg éltek, a halál sem szakította el; a saskeselyűknél gyorsabbak és az oroszlánoknál erősebbek voltak. Izráel leányai! Sirassátok Sault, ki karmazsinba öltöztetett gyönyörűen, és aranynyal ékesíté fel ruhátokat. Oh, hogy elhullottak a hősök a harcban! Jonathán halmaidon esett el! Sajnállak testvérem, Jonathán, kedves voltál nékem nagyon, hozzám való szereteted csudálatra méltóbb volt az asszonyok szerelménél. Oh, hogy elhullottak a hősök! És elvesztek a hadi szerszámok!

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, már önmagában az az egyszerű tény, hogy a gyülekezet közösségében jelenlétben lehetünk, zsoltárt énekelhettünk, igazolja, mennyire megbízható, biztos támaszunk van nekünk általad, tebenned Szentlelked és Ígéd által az Úr Jézus Krisztusban. Ebben a világban csakugyan annyi minden megrendül, bizonytalan lehet, néha még mi is bizonytalanokká válunk akár a hitben is, de Urunk, te megtartó Isten vagy. Köszönjük, hogy az Úr Jézusban jelentetted ki, mennyire megtartó Úr vagy.

Áldunk, hogy minden istentiszteleten őt ismerhetjük meg egyre mélyebben, egyre jobban. Őt, az istenembert, akiben és akin keresztül magunkat is láthatjuk.

Köszönjük, hogy az istentiszteleten mindig úgy mutatkozol be önmagaddal kapcsolatban, mint aki bennünket is jól ismeresz, mindent tudsz rólunk, és pontosan ezért bízhatunk benned, sőt, reménységünk is lehet csakugyan.

Arra kérünk, hogyha bármelyikünkben most bizonytalanság lenne veled kapcsolatban, a hirdetett Ígén keresztül is erősítsed. Kérünk, hogy hadd lehessen számunkra vigasztalássá is a te Ígéd, ha az a szükséges.

Köszönjük neked, hogy a napi csendességek során is milyen mélyen megismerhetünk téged, a gyülekezet közösségében pedig még inkább az istentiszteleten. Hálát adunk, hogy az online lehetőségek is azt jelentik, hogy téged meg lehet ismerni, mert így is ott lehetünk a gyülekezet közösségében.

De Urunk, arra kérünk, hogy ha kedves neked, vess véget ennek a vírusnak, hogy mindannyian együtt lehessünk teljes létszámmal. Köszönjük, hogy mi ezt most is kérhetjük tőled.

Hallgasd meg könyörgésünket az Úr Jézusért.

Ámen.

Igehirdetés

A bibliai szakasznak a címét így adta meg a Károli fordítású Bibliában a bibliafordító: Dávid gyászéneke Saul és Jonathán felett. A napi csendességben, ha olvastuk, emlékezhetünk, valóban gyásszal kapcsolatos, mert a Sámuel 1. könyve utolsó fejezetében, a 31. részben, Saul és Jonathán halála története leírása szerepel. Amikor ezt Dávid megtudta, nagyon mély gyászban volt az embereivel együtt Izrael népe miatt, az elveszettek miatt, és Saul és Jonathán miatt is. Majd Dávid énekli ezt a gyönyörű gyászéneket. Furcsa ezt mondani, hogy gyönyörű gyászének, de ahogy hallottuk, Dávidnak a hitvallása teljes bizonyossággal hangzik ebben az énekben is. Ő, aki nagyon sok zsoltárt szerzett. Keserű témájú zsoltárok is vannak Dávid tollából Isten Lelkétől vezetve, elvileg itt is „keservesen síra Dávid” kifejezéssel fordította Károli azt a gyász miatti sírást, ami szerepel az ősi szövegben. De a folytatásban mégsem keserűség, elkeseredettség szava hangzik, hanem a hitnek és a reménységnek a kifejezése.

Éppen ma egy nagyon drága lelki testvért temettünk Farkasréten, úgy-hogy számomra ennek az igei üzenetnek a hangsúlyai ennyire személyessé is lettek a temetésen már. Bátorító és vigasztaló az Úrra tekinteni hálával és boldog reménységgel, amikor lelki testvért temetünk és gyászolunk.

S ha nem hívót kell gyászolni? A családukban lehet ilyen, vagy a baráti társaságban, a munkatársak között, vagy akár a gyülekezetben valaki évtizedeken át itt volt és nem láttuk, hogy megtért volna vagy nem hallottuk, illetve az életén sem látszódott. Szóval, ha nem hívót gyászolunk, akkor nincs vigasztalás, nincs békesség az Úr népének? Csak szomorkodás van és keserűség? Lehet, hogy éveken, évtizedeken át maró érzések, merthogy hát nem hívóként halt meg?

Olyan felemelő Dávidnak a gyászénekében ez az egyszerű tény, hogy ő Saul és Jonathán miatt gyászol. Saul élete és élete vége pedig arra példa, hogy valaki a hitét is elhagyja, maga az Úr is nagyon határozott és kemény ítéletet fogalmaz meg vele kapcsolatban, és nem olvastuk, hogy ő ebből megváltozott volna. Jonathán pedig, akinek az élete és a halála is a hithősök életét és halálát igazolja. Dávid gyászénekének kijelentése arról szól, hogy hívó és nem hívó miatti gyászban az Úrban bízó az Úr szava szerint gondolkodhat, érezhet és az Úrra bízhatja a hitben vagy az úgy tűnik, hogy nem hitben elhunyt szerettét. Lehet, hogy Saul keményszívű volt, hitetlensége nagyon súlyos hibákat, sőt bűnöket jelentett, Dávid számára is meg Izrael népe számára, de ebben a gyászénekben Saul és Jonathán együtt szerepel mindvégig.

Ezért vizsgáljuk meg két egyszerű gondolatban alapvetően, hogy mit jelent Dávid számára bízni az Úrban gyászában, és mit jelent az Úrra bízni az elhunytakat. Hogy tekint Dávid az Úrra az Úr szava fényében, isteni kijelentése fényében, illetve hogy bízza az elhunytakat is az Úrra Isten szava és Isten kijelentése alapján.

Ha valakinek, akkor Dávidnak mindenképpen lett volna lehetősége örülnie, hiszen meghalt a király és a trónörökös, és ha Dávid túl világi módon gondolkodik, akkor végre elérkezett a lehetőség, hogy: én legyek a király, hát Isten is erre választott ki engem. De Dávid túlvilági módon gondolkodik, az-az őt az érzéseiben és a hitében az határozza meg, aki az Úr a számára, amit kijelentett, és ahogyan gondolkodik, és ahogy érez, az ő Istenbe vetett bizalmát tükrözi végig.

A gyászénekben magában nem szerepel az Úr neve, ezért lehetne arra gondolni, hogy nem is biztos, hogy annyira Istenre mutat ez a gyászének. Az az ajándék, hogy a megelőző tizenhat versben viszont többször is szerepel az Úr neve maga. Ez is azt jelzi, hogy a gyászénekben, ha név nem is szerepel, de az Úr személye végig ott van, megjelenik.

Nem tudom, emlékszünk-e, hogy a megelőző versekben, ott a Sámuel 2. könyve elején milyen kifejezésekben is hangzott el az Úrnak a neve? Elhangzik az 'Úr felkentje' kifejezésben, amit Saulra utalva mond Dávid, illetve azon,

hogy a 12. versben az 'Úrnak népén és Izraelnek házán' gyászolnak, sírnak Dávid és az emberei a szomorú hír meghallása után.

Az 'Úr felkentje' kifejezés egyértelműen Saulra utal. Nem Jonathánra, hanem Saulra. Ha emlékszünk, Dávid még Saul életében többször is a maga számára is nyilvánvalóvá tette, hogy Saul az Úr felkentje. És amikor az amálekita szeretett volna valami jót magának megszerezni, és arról beszélt, hogy ő ölte meg Sault és hozta Dávidnak a koronaékszereket, meglepődött biztos, mikor kiderült, hogy Dávid még most is kinek tartja Sault. Életével fizetett ez a hírhozó férfi, mert hazudott, de magának akart valami jót, Saullal pedig valamit tett a szavai szerint. És Dávid annyira komolyan veszi az 'Úr felkentje' jelzót a királyra vonatkozóan, hogy egy nagyon komoly ítéletet hoz: ki kell végezni azt, aki megölte az Úr felkentjét.

Dávid tudja, hogy kicsoda volt Saul és halálában is kinek kellett őt tartani. Saullal kapcsolatban is ugyanolyan jelzőket használ, mint a kedves barát, szeretett barát, amiket Jonathán életével kapcsolatosan is használ. Jonathánt is az életében és a meghalásakor is, meghalását felidézve, rá emlékezve az Úrra gondol mindvégig Dávid.

Mindkettőnek, Jonathánnak és Saulnak is voltak erősségeik és gyengeségeik. Jonathán is kegyelemre szoruló bűnös volt, ahogy az apja, Saul király is. Életükben az erősségek és a gyengeségek is egyaránt az isteni kijelentés alapján érthetők és ismerhetők meg. Nekünk is, hiszen a Szentírásban leírásra kerültek. Most az erősségek és a gyengeségek kérdésében a gyászének is egy kijelentés, ahogyan az Úrhoz hűséges és az Úrban bízó Dávid, Saul utóda, mint király énekel és gyászol.

És megtudtuk, hogy Dávid ezt annyira komolyan gondolta, hogy Júda fiainak is meg kell tanulni ezt az éneket. Ez nem volt véletlen, hogy itt ez a kifejezés szerepel, hogy „Júda fiai”, ők ugyanis a Júda törzséhez tartozó izraeliták, Jákób utódai.

A folytatásban már olvasni kezdtük, hogy azok a törzsek, akik nem fogadták el Dávidnak az uralkodását, azok harcba mennek Júda törzse ellen. Tehát Júda fiai harcolnak, polgárháború zajlik elég hosszú ideig ott az országban. Az Úr népe, a testvérek egymás ellen harcolnak, polgárháború van, mert el kell dönteni, hogy ki a király. És mindez azért, mert Saul sem volt a helyén annak idején. Aztán a Saulhoz tartozó Abner hadvezér úgy érzi, hogy inkább Saul utóda maradjon a király. De Júda fiainak akkor is meg kellett tanulni és tudni kellett, hogyha Saulra és Jonathánra emlékeznek bármikor is, és ha gyászolják a királyukat, aki meghalt, meg a trónörököst, akkor tudják meg, hogy ki is az az Úr, aki mindkét embert használta az életében és az Úr felkentjeként élhették az életüket. Hálával, őszinte szomorúsággal gondoljanak és érezzenek Júda fiai is.

Mert Dávid nem úgy tekintett Saul életére sem, meg a Saul élete végére, ahogy a bibliai kijelentésből látjuk, hogy hihetetlen elszomorító volt. És

Jonathán halálára is lehetne úgy gondolni, hogy milyen értelmetlen, az apja nagyon súlyos hibákat ejtett, rossz döntéseket hozott, Isten ítélete van rajta, ez az ítélet végrehajtatik egy filiszteusok elleni háborúban, és Jonathán is meghal. Ez olyan értelmetlen. Pedig Jonathán is arra gondolt, emlékszünk, hogy majd ő második lesz Dávid után. Ő kész lett volna Dávid mellett szolgálni. De milyen értelmetlen ez a halál! Ez a túl világi szemléletmód lenne.

De milyen a túlvilági, az Isten igéje szerinti? És az Istenben bízó mindig ezt látja, és ezt kell, hogy lássa, akkor is, ha szomorú, ha gyászol. Hiába olyan volt az élete, amilyen a bűn szempontjából, és az Isten nélküli élete szempontjából, ha azt nézzük, hogy ő volt az Úr választott királya és az Úr felkentje, akkor Saul mégiscsak – megtudjuk – hősként halt meg.

Az a kifejezés, ami ennek a gyászéneknek a központi mondanivalóját hordozza, háromszor is szerepel. Nem megyünk bele ennek a gyönyörű költeménynek a részletes elemzésébe, csak a hangsúlyokat emelem ki. Látszik, hogy – így hallottuk – „miként hullottak el a hősök”. Ez háromszor is szerepel. A legvégén csak úgy magában, mellette pedig ez az utolsó mondatban: „És elvesztek a hadi szerszámok!” Ez meg egy költői párhuzammal utalás ugyanúgy Jonathánra és Saulra. De Saul is hősként halt meg, pedig a bibliai történet leírásában egyáltalán nem hősi a halála. De a bibliai történet, és ahogy minden más korábbi ószövetségi történeti leírás is bemutatja mindig az ószövetségi hívőknek vagy a hitben nem annyira hősöknek az életét, bemutatva negatív és pozitív tulajdonságaikkal együtt. Éppen ezért a Szentírás megbízhatóságának az egyik alappillére ez.

Saul élete története nem a Sámuel 1. könyve 31. részével fejeződik be. Az ősi, az eredeti szöveg leírásakor nem voltak ezek a fejezetfelosztások, könyvfelosztások. Itt egymás után voltak olvashatók a héber betűk, a héber szavak. Számunkra kissé zavaró is lehet az, hogy vége a Sámuel 1. könyvének, akkor most mintha egy új történet indulna. De itt arról van szó, hogy a könyvebb olvashatóság miatt talán a fordítások, ahogy készültek már az ókorban is, egyszer csak jöttek ezek a fejezetfelosztások, könyvfelosztások. De olyan fontos ezt újra kimondani, Saul élete története nem a halála története leírásával záródik, hanem ezzel a gyászénekekkel. Itt van vége Saul élete története leírásának. Ha az első könyv 31. részét néznénk, rendkívül elszomorító igazságok, kijelentés. Az is az Úr szava, de nincs vége Isten kijelentésének.

Ha mi szeretnénk Saullal kapcsolatban is reálisan látni a Bibliában, akkor nagyon fontos azt tisztázni, ahogyan az ő élete eleje, az engedelmisségben és a hitben olyan bátorító volt. Annál szomorúbb volt a folytatás, de az utolsó kijelentés vele kapcsolatban Jonathánnal együtt – látjuk majd mindjárt a kifejezésekben is –: hős. A Károli magyar fordítása annyira kifejező. Magyarban nem nagyon lehet jobban kifejezni a vitézségnek, az erőnek, a hatalomnak, a háborúban való győzelemnek a kifejezését azzal, hogy hős egy ember, aki harcol, és vitéz módon harcol

Jonathán halála pedig, szintén hősként halt meg. Hiszen Jonathán nem-hogy csupán az édesapját védte a háborúban, hanem a királyát is védte. És az ókorban együtt halni a királlyal egy háborúban, még ha vesztes háború is, hatalmas megtiszteltetés. Az olvasmányainkból, vagy ha filmeket nézünk, az ókori történeteket bemutató filmeket, ott mindegyik történet ezt sugározza.

Hadd mondjam tehát így, hogy hívó vagy nem hívó miatti gyászban is az Úrban bízó hívó ember, aki gyászol, az Úrra tekint. Benne bízva éli meg a gyásznak is a fájdalmát. Dávid esetében ezt látjuk. Ha nem bízunk az Úrban, akkor akár hívó, de különösen a nem hívó miatti gyászban rendkívül sok keserűség lehet, önsajnálát, a bűn, a rossz dolgok miatti szomorúság, sajnálkozás egy életen át. Ha viszont hitben, ahogy Dávid élte meg az Úrban bízva, akkor az Úr szava fényében, az isteni kijelentés fényében sok minden egészen más beállításba kerül. Ezért szeretem így mondani, ezzel a szójátékkal, hogy mi nem túl világi, hanem túlvilági módon kell, hogy gondolkozzunk.

Hogyan érez Dávid, hogyan értékeli? A kifejezések önmagukért beszélnek, egyszerűen elmondható: az Úr szava szerint. Ezt azért lehet kimondani, mert ez a gyászének itt van a Szentírásban, nekünk Kijelentés. Ahogy a Zsoltárok könyvében is ott vannak a hívó ember imádságai, Isten népének is az imádságai, és azok kijelentések. Hívó ember érzései, gondolatai, vágyai, néha nehézségek között, máskor nagy örömeiben, de ezeket Isten Lelke ihleti és így kerültek leírásra. Dávid pedig valóban mondta is, leírásra is került, Jásár könyvében megtalálható – halljuk – és meg is kellett tanulni Júdai fiainak is.

Az első, amit elmondott Dávid, rögtön a kifejezéssel tehát, mikor ezt mondja: „Izrael! A te ékességed elesett halmaidon: miként hullottak el a hősök!” Itt egyes számban szerepel az ékesség szó, de ez Jonathánra és Saulra is egyaránt utal. Ékesség, dicsőség. Pedig a Saul halála dicstelen volt, nagyon szégyenteljes, ha azt látjuk, hogy milyen engedetlen volt az Úrnak és még az endori halottidézőhöz is odament, tehát minden értelemben Saul halála annyira dicstelen, és mégsem az. Dávid nem így tekint rá, és Jonathán halálára se így tekint. Ékesség, dicsőség, hős, vitéz.

Isten győzelmei az ő hősi tetteiken keresztül valósultak meg, erről szól a folytatásban. Költői képekben beszél arról, hogy az Izraelhez a legközelebbi, meg a legtávolabbi filiszteus városban ne örülhessenek az ott lakók, a filiszteusok győzelmének, meg Gilboa hegyei soha többé ne teremjenek – ilyen átkot mond Dávid rájuk költői kifejezésekkel –, mert ott haltak meg a hősök, és Izrael népe katonái. Ezek mind arra képi kifejezések, hogy nagyon szomorú dolog történt, vesztes háború, de akik ott meghaltak, azok hősök.

Arról is beszél, hogy Saul pajzsa miért hanyatott el, miért lett utálatossá, mert nem védte meg Sault, pedig meg kellett volna a pajzsnak védenie. Mégis arról is beszél, hogy Jonathán és Saul micsoda győzelmeket aratott. És Jonathán kezive, Saul fegyvere legyőzhetetlen volt, noha most mégis legyőzték őket. Ezen volt tehát a hangsúly, hogy Isten győzelmei általuk.

„Izrael leányai! Sirassátok Sault, ki karmazsinba öltöztetett gyönyörűen, és arannyal ékesíté fel ruhátokat.” Akkor ez azt is jelenti, hogy mindenki más Izraelben tapasztalhatta, micsoda áldást jelentett Saulnak, a királynak az élete Izraelre, az egyes emberekre. Pedig emlékszünk, hogy Saul élete mennyi átkot hozott Izraelre, amikor nem jól döntött, amikor a bűnös érzései lettek úrrá. Egyáltalán, amikor az Úr választott királyát elüldözte, nem akarta egyáltalán, hogy Istennek a terve valósuljon meg Izraelben. De Dávid úgy beszél róla, mint akin keresztül Isten óriási áldásokat adott a népének.

Hősként halt meg, mert az Úr felkentjeként halt meg. A fia, Jonathán pedig Dávid szerint hősként halt meg, ahogy mondtam, mert az apját, a királyt védve halt meg. Jonathán hamarabb meghalt, mint a király. Ez nagyon fontos. Nem Jonathán menekült az apja mögé, hogy nehogy már meghaljak, éppen fordítva.

És az utolsó képben pedig, az utolsó versben: „Oh, hogy elhullottak a hősök!...” – most harmadszor már ez a kijelentés itt, és ahogy már említettem – „... És elvesztek a hadi szerszámok!” A hadi eszközök. De ez itt nem a harci eszközökre utaló, hanem a személyekre utaló párhuzam, szinoním, párhuzamos kifejezés. Hősök, hadi szerszámok – de ebben a kifejezésben, hogy „hadi szerszámok”, így lehet mondani: eszközei az Úrnak, hősök, akik az Úr eszközei. Isten használta őket. Vesztes volt a háború, meghaltak benne, és még Isten ítélete is végbe ment ezáltal Saullal kapcsolatosan. De akkor is, ha az Úrra néz Dávid, arra az Úrra, akiben ő bíz, és akinek az isteni szava a királyt az Úr felkentjének nevezi és tartja, akkor Dávid Saul életében is azt látja mégiscsak, meg a halálában, hogy itt az Úr nem vesztes, hanem győztes. Hősök haltak meg. És a gyászban ennek az Istennek a kijelentése Dávid számára vigasztalás a legkeservesebb gyásza mellett is. Ez azért fontos, mert ez a vigasztalás Dávid számára egy hatalmas hitvallássá lesz.

És itt lehet továbblépni, hogy Dávid az Úrra bízta az elhunytakat, Jonathánt is és Sault is. Ez a kifejezés pedig, hogy az Úrra bízta, azért fontos, mert Dávidnak az életében Saul élete során sokszor kellett önmagát is az Úrra bízni. De mikor Dávid magát is az Úrra bízta, mert Saul üldözte, láttuk a történetekben, olvastuk, akkor is mégiscsak Sault is az Úrra bízta. Bizott az Úrban, hogy megtart engem az Úr.

Bár egyszer mégiscsak azt olvastuk Dáviddal kapcsolatban is, hogy Dávid így gondolkodott magában vagy ezt mondta magában, ott az ősi kifejezésben az szerepel, hogy: Dávid így szólt az ő szívéhez. Akkor ment el Siklágba, a filiszteusok földjére, de nem az Urat kérdezte. Dávid sem volt mindig a hit magaslatain, üldözése során sem, de Dávid akkor is az Úrra bízhatta magát, mert az Úrban bízott.

Most az a kérdés, hogy a gyászenekében, a gyászdalban látjuk-e, hogy hogyan bízta az Úrra azokat, akikről beszél? És itt is olyan bátorító a kijelentésnek az egyértelműsége, mert valóban azt látjuk ebben az énekben is,

meg a megelőző történetben, hogy Dávid ugyanúgy az Úrra bízta Sault is és Jonathánt is a meghalásukkor, mint ahogy az életük során tette.

A Saullal kapcsolatos Úrra bízás pedig még bátorítóbb és vigasztalóbb, mert Saullal kapcsolatban az élete során úgy kellett az Úrra bízni a királyt, hogy az támadta őt, üldözte, de emlékszünk, akkor is azt mondta, hogy: az Úr felkentje ő, én nem bánthatom, majd az Úr tudja, hogy mit akar tenni. Láttá Dávid a sok áldást Saul életében is, de azt is tapasztalhatta, hogy mennyi bajom van emiatt, az Úr szabadítására szorulok. Majd nézzük meg, hogy mely zsoltárfeliratokban szerepel Dávidnak úgy a neve, hogy Saullal kapcsolatban valami történet, ami negatív Dávid élete számára. Több ilyen van, de Dávid Sault akkor is az Úrra bízta. Most pedig, amikor meghalt és örülhetne annak, hogy végre akkor az Úr beteljesítette azt, amit elvileg ő mondott is bátorítólag nekem. Mert mikor Isten bátorította Dávidot, hogy bízd rám magadat, akkor ebben benne volt, hogy majd én gondoskodom rólad.

Emlékszünk arra, hogy Dávid hogyan is beszélt Saulnak a haláláról, amikor másodszor kímélte meg Saul életét? Először a barlangban kímélte meg, mikor elvágta a ruhájának a szárnyát, másodszor pedig mikor nem engedte, hogy dárdával a földhöz szögezzék. Mit is mondott a katonájának a Sámuel 1. könyve 26. részében? Én is, mikor olvastam és elmélkedtem ezen az igei szakaszon, akkor jutott eszembe. Dávid ezt mondta a 10. vers fényében: „És monda Dávid: Él az Úr, hogy az Úr megveri őt! Vagy eljön az ő napja és meghal, vagy pedig harcba megy és ott vész el.” „Él az Úr,...” – ez egy esküforma – „... hogy az Úr megveri őt! Vagy eljön az ő napja és meghal,...” – tehát természetes halállal meghal – „... vagy pedig harcba megy és ott vész el.” És mi történt Saullal? Nagyon elszomorító és elkeserítő, lelki szempontból is elkeserítő módon harcba ment a filiszteusok ellen és meghalt. És Dávid erre gondolhatna. Még benne lehetne az Úr is: hát az Úr, végre az Úr megítélte, így szabadított meg engem és a népet – Dávid ebből is kiindulhatna, és benne lehetne az Úr. De ugye érezzük, hogy a gyászének alapján egyáltalán nem lehet és nem is szabad erre gondolni.

Más helyeken is az Ószövetség beszél arról, hogy nagyon vigyázni kell azzal, amikor valaki örül annak, hogyha a másik bajba kerül. Különösen, hogyha az a másik ellensége. Ne örülj annak, hogyha elesik valaki! Ne örülj annak, mert a végén még te is úgy jársz! És aki ott eleső volt – a Példabeszédek könyvében többször is szerepel ez – az ellenség, aki sok bajt okozott.

Most én itt negatív szempontból mondtam el a lehetséges gondolatot az üzenetben, de Dávidnak ez a bizalma az Úrban, hogy az Úrra bízta Sault is a meghalásakor, épp az ellenkezőjét emeli ki. Sault élete során a bajokkal kapcsolatosan kellett az Úrra bízni, amikor meghalt, akkor nem a bajokkal kapcsolatban bízta az Úrra, hanem végig arról beszél Dávid, hogy az Úr micsoda áldásokat, micsoda ajándékokat adott rajta keresztül. Benne van az, hogy Dávidnak is lehet a szépre emlékezni, de itt nem erről van szó, hogy csak

a szépre emlékezem. Nagyon jól tudta Dávid, hogy Saul is mennyire Isten kegyelmére szoruló bűnös ember volt, de azt is tudta, hogy minden, ami szép és kedves volt Saul életében, az is az Úr kegyelmének a jele. Tehát az Úrra bízás azt jelenti Dávid számára, hogy ő az Úr személyét, az Úr kegyelmét magasztalja ezzel és vallja meg.

Jonathánnal kapcsolatban pedig ez még jobban kitágul, mert személyében barátot is kapott. A 25-26. versekben az „Oh, hogy elhullottak a hősök a harcban!” kijelentés után Jonathán személyére fókuszál egyedül Dávid. Beszél arról, hogy milyen baráti szeretetkapcsolat volt köztük. Én most csak annyiban szeretném ezt a két verset az üzenet szempontjából kiemelni, hogy Saulon keresztül is Dávid megvallja, hogy mennyi ajándékot kapott ő maga is Istentől, az Úrtól, Jonathán személyében pedig plusz nagy kincset, a barátot, akivel a szeretetkapcsolat hihetetlen mély lehetett és Istenre mutatott.

Dávid, ha még tovább gondoljuk az üzenetet – és itt lesz legszemélyesebbé nekünk – Dávid nemcsak a múltra nézve, Saul és Jonathán halála szempontjából, hanem előre tekintve is, a jövőre tekintve is nagyon mély vigasztalást és bátorítást vallott meg ebben a gyászénekekben. Hiszen nagyon jól tudta, hogy mivel ez megtörtént és így történt, tetszett az Úrnak, hogy most már majd én lehetek, mint választott királya, hivatalosan is a király.

A folytatásban a 2. résztől láthattuk, ahogy olvastuk a napi csendességben, még mindig várnia kell Dávidnak. És ebben is látszik, hogy magát is az Úrra kell bízni továbbra is, de amikor ő Saul és Jonathánt az Úrra bízta meghalásukkor, akkor Dávid számára egyértelművé vált, hogy az az Úr, aki az életükben és a halálukban is róluk is gondoskodott mindenfajta helyzetben, mindig kegyelme által, ez az Úr a jövőben is gondoskodni fog arról, hogy az ő isteni terve megvalósuljon. Saulnak azért kellett meghalni, mert Isten kijelentette: most már Dávidnak kell uralkodni. De hogy mikortól pontosan, azt majd eldöntöm, ezt az Úrra kellett bízni. Dávidnak az uralma pedig – ahogy itt olvastuk a 2. részben –, Júda férfiai jöttek és felkenték Dávidot királynak. Így volt a 4. versben: „És eljövének Júda férfiai, és ott felkenték Dávidot királynak a Júda házán.”

Amikor Abner Isbósetet, Saul fiát királlyá teszi, ő teszi királlyá, ott nincs ott a felkenetés szó. Ez nem véletlen. A felkenetés az a messiási ígéretnek a kijelentésére utal. Felkenni, a Messiás szó ebből származik, a Krisztus szó ebből jön számunkra. Saul és Jonathán halála, hősi halála része volt az isteni tervnek, hogy majd jöjjön a Messiás, a Messiáskirály. Először Dávid személyében, aztán pedig a Dávid fia személyében.

És amikor az Úr Jézus is eljött, jött az ő halála is, Jézus halála se volt hősi halál, hiszen kereszthalál volt. Ez átokhalál. Isten őrizzen mindenkit a kereszthalál átkától! Aki a kereszten hal meg, az átkozott, nem méltó arra, hogy rátekintsünk, attól el kell fordulni. Még az Isten is elfordult Jézustól, igaz? Még az Isten is elhagyta. Hát a kereszten függ, az átok!

Ez a gondolat, hogy a Saul pajzsa eldobatott, erre utal. Ez nemcsak egy fizikai eldobás, hanem benne van ennek az átkozott, undorító jelzőnek a hangsúlya. Véres a pajzs, Saul vére van rajta, hát nem védte meg a királyát a pajzs, el kell dobni. Méltatlan arra, hogy egyáltalán királyi pajzsnak nevez- zük. És az Úr Jézus, amikor elvégzi a megváltó művet, a halált, pontosan úgy hősi halott, ahogy azt látjuk, hogy Saul és Jonathán életében is a kijelentés fényében Isten felől közelítve, az isteni szabadítás és az isteni terv és cél fe- lől közelítve még Saul életében is láthatjuk ezt, így kell látni.

Saul élete és Jonathán élete most nem az örök élet szempontjából kér- dés Dávid énekében, hanem a földi életük és a földi életük vége szempont- jából mi történt. Jonathánról tudhatjuk, hogy ő a hit hőse volt. Saulról nem tudhatjuk. Ennyi különbség van közöttük, hogy ma is van, akiről, mint hívő testvérről tudjuk, hogy szerette az Urat, szerette az Úr népét, és ha meghal, tudjuk, hogy jó helyen van, az Úrnál. De aki nem hitben hal meg, az csak a mi szemünk számára nem hitben meghalás, a Szentírás alapján és Dávid éne- ke alapján is ez a legtöbb, amit tehetünk és a legnagyobb ajándék: az Úrra bízni. Ne felejtsük el, hogy ebben az esetben is mégiscsak azt jelenti, hogy egy hívő ember gyászol, és az Úrra bízva azt a valakijét, aki miatt nagyon szo- morú, ha nem hitben halt meg, úgy tűnik, nagyon keserű a szív, de nem saj- nálkozik és nem kesereg évtizedeken át, hanem az Úrra bízva. És hálás le- het azért, hogy a földi életben is mennyi csodáját mutatta az Úr az életében. Most olvastuk a Korinthusi 1. levél 7. részében, hogy mit jelent a „meg van szentelve” kifejezés, akkor is, ha valaki hitetlen a családban. De egy biztos, hogy a hívő ember láthatja az Urat, aki használta őt egy nem hívő életében halála pillanatáig. Az Úrra bízhatom.

Az emlékezésben, ha túlzottan negatív hangsúlyok jönnek elő, mint Sa- ullal kapcsolatban is, akkor az nagyon önigazulttá és túl elbizakodottá te- hetné a hívő embert. Ha elkezdem sorolni, hogy mennyi bűne volt, milyen sok gonoszsága, milyen nehéz volt szeretni vagy milyen kemény volt, és egy- szer csak átvált oda, hogy elkezdem magamat sajnálni, elkezdem azt látni, hogy én bezzeg mennyire szerettem meg mennyire akartam, én milyen mó- don szenvedtem el sok mindent. Itt már az én kerül az első helyre és nem az Úr. Az üzenetben ezért is fontos, hogy itt negatív nincs egyáltalán.

A negatív jellemzőket csak a gondolat miatt említettem meg így a vé- gén. Minden pozitív, mert Isten kegyelmét emeli ki. Ez az isteni kegyelem mennyi jót tett, mennyi ajándékot adott még a hitet elhagyó Saul életén ke- resztül is, sőt halálán keresztül is. Jonathán személyében pedig láthattuk Dávidnak a barátját, akinek a szeretete Isten eszköze volt abban, hogy Dá- vidot erősítse és tartsa az üldöztetés során.

Jonathán és Saul halála és az amiatti gyásza, gyászéneke Dávidnak azt mutatja, hogy nekünk is lehet az Úrban bízni hívő és nem hívő szerettünk mi- atti gyászban is, és lehet az Úrra bízni magunkat is természetesen, és őket

is. Aki ezt teszi, Dávidhoz hasonlóan tapasztalja, hogy az életben van folytatás, és az Úr terve, célja folyamatosan megvalósul. És mi is elérhetjük ezt az állapotot, ha nem jön el az Úr Jézus, egyszer lehet, mi is meghalunk, mert elvégezte az Úr, ami terve szerint volt, ez is hősi halál lesz. Ha viszont Jézus eljönne, akkor meghalni se kellene, hanem mindörökre az Úrral, mert az övéi vagyunk.

Imádkozzunk!

Magasztalunk azért, mennyei Atyánk, mert a te szabadításod Jézus Krisztusban megtartatást is jelent nemcsak a földi életben, hanem mindörökre.

Szeretnénk hálát adni a te igéd alapján azokért a szeretteinkért, akik már tenálad vannak, hitben élhettek és halhattak meg és boldogok veled. És azért is, hogyha a hitben nem járó szerettünk miatti gyászunkban sem a keserűség van már, hanem a te békességed, vigasztalásod. Köszönjük, hogy reménység is lehet minden gyászban is számunkra.

Köszönjük, hogy az Úr Jézus is meghalt és föltámadott. Áldunk, hogy az ő átokhalála ott a kereszten hatalmas győzelmet jelentett nekünk is.

Arra kérünk, hogy egymást is hadd tudjuk így bátorítani, erősíteni. Köszönjük, hogy te Dávidnak a szívébe helyezted, ihletted ezt a gyönyörű gyászéneket, hogy leírtad a Szentírásban.

Magasztalunk azért, hogy bízhatunk mi is benned és rád bízhatjuk magunkat is és másokat. Urunk, köszönjük neked, hogy a beléd vetett bizalom az nem szégyenít meg soha.

Kérünk, adj nekünk türelmet, elhordozó, ha kell, elszenvedő szeretetet azok iránt, akiket talán nehéz szeretni, de ilyen módon akarod az életünket használni számunkra.

És azért is könyörgünk, hadd tudjunk hűséggel imádkozni. Tudod, hogy olyan könnyű megfáradni, hogyha elkezdjük magunkat sajnálni, elkezdünk keseregni, aggodalmaskodni. Ezekről is szabadíts fel bennünket teljesen, hadd lehessünk hősök az imaharcok során is.

Köszönjük, hogy beteg testvéreinket kegyelmedbe ajánlhatjuk. Azt a családot is, akik éppen ma voltak a ravatal mellett. Kérünk, hogy vigasztald továbbra is őket. És köszönjük annak az életét, akit hazavittél magadhoz.

Imádkozunk a világban levő sok háború miatt, a bajok miatt. Urunk, olyan nagy a gonoszság, a hamisság, a bűn. Szeretnénk áldássá lenni hívó emberekként és közösségként is. Köszönjük, hogy legalább imádkozhatunk, ha mást nem is tehetünk talán.

Kérünk, hogy Kárpátalján adj békességet a háború miatt. Az ottani testvéreinket is erősítsed, hogy ők is hitben élhessenek és hittel imádkozhassanak.

Kérünk, hogy segítsd vezetőinket. Urunk, a mostani időszakban is a koronavírus miatt hadd tudjanak jó döntéseket hozni. És köszönjük, hogy újra

GYÁSZBAN IS AZ ÚRRA NÉZNI

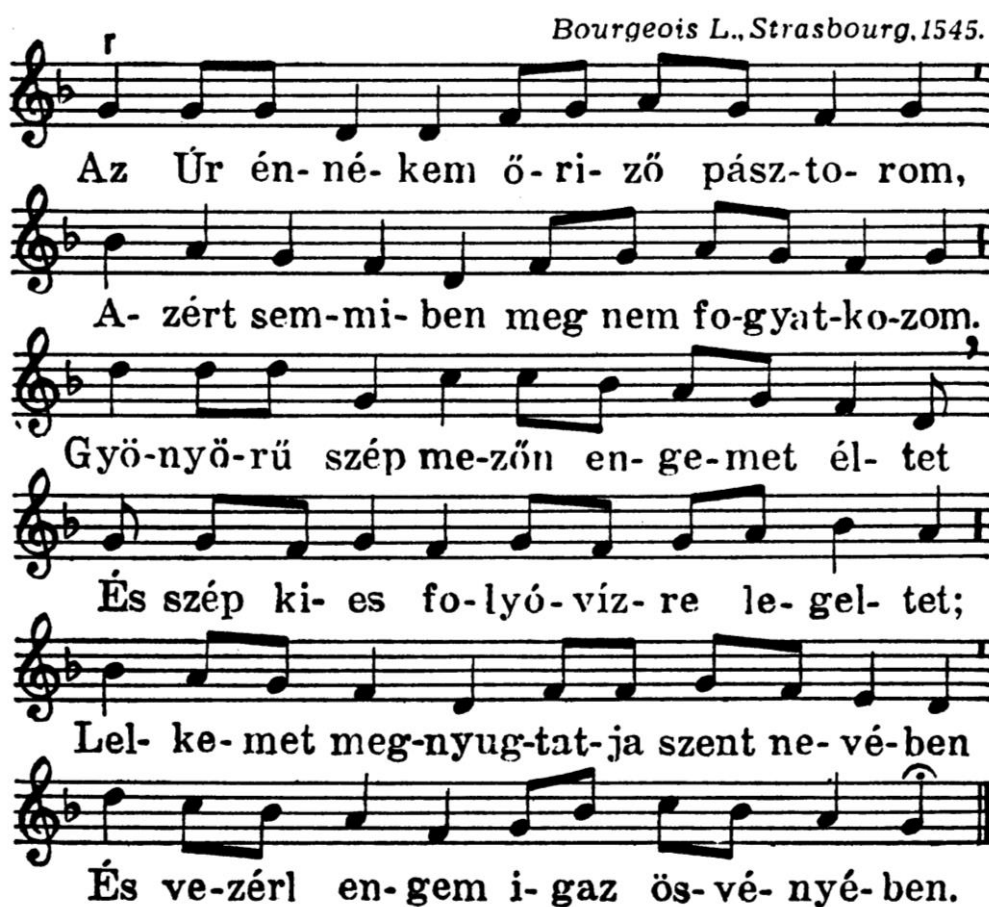
mondhatjuk imádságban, ahogy az elején tettük: add szabadításodat ebből a szomorú helyzetből is nekünk.

Most a csendben elmondott könyörgésünket és hálánkat hallgasd meg, Urunk.

Ámen.

23. ének

Bourgeois L., Strasbourg, 1545.

Az Úr én-né-kem ő-ri-ző pász-to-rom,
A-zért sem-mi-ben meg nem fo-gyat-ko-zom.
Gyö-nyö-rű szép me-zőn en-ge-met él-tet
És szép ki-es fo-lyó-víz-re le-gel-tet;
Lel-ke-met meg-nyug-tat-ja szent ne-vé-ben
És ve-zér! en-gem i-gaz ős-vé-nyé-ben.

2. Ha a halál árnyékában járnék is, De nem félnék még ő sötét völgyén is, Mert mindenütt te jelen vagy én velem, Vessződ és botod megvígasztal engem, És nekem az én ellenségim ellen Asztalt készítesz, eledelt adsz bőven.

3. Az én fejemet megkened olajjal, És engemet itatsz teljes pohárral; Jóvöltöd, kegyességed körülvészen És követ engem egész életemben. Az Úr énné-kem megengedi nyilván, Hogy mind éltiglen lakjam ő házában.

Marot K., 1496–1544.